

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

2. Auctoritate Aristotelis firmatur nostra conclusio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

cum in divinitatem intendit, tanta maiestatis luce repercussa, pavidum caput tremefacta resse-
dit, atque in abdita mundana sapientiae fugiens
delitescit, dissolutisque syllogismorum nexi-
bus, stulta obmutescit. Nempe nomine, & ver-
bo cuncta exprimuntur, quæ sub decem prædi-
camentis humano corde concipiuntur: sed quod
ex ijs nullum proprie Deo conveniat manifeste
ratio comprobatur. Nam si dixerimus quod Deus
substantia sit, quæ omnibus subsisteretribuat, &
per quam omnes res se habent, mox vniuersalia,
& individua de quibus substantia prædicatur,
genera, & species in quibus versatur simul, &
novem accidentia, quæ ei necessario inhaerent,
animo occurrunt, quæ cuncta liquet, quin mi-
nime in Deum concurrant, sic Divus Augu-
stinus.

17 Cuius vestigijs insistens Boëtius lib. 1. de Tri-
nitatē, cap. 5. & 6. hæc profert verba, dñem
omnino traduntur prædicamentā quo de rebus
omnibus prædicantur substantia, quantitas, &c.
at hæc cum quis in divinam veterit prædi-
cationem cuncta mutantur, quæ prædicari pos-
sunt, nam substantia illa non est vera substantia,
sed ultra substantiam prædicamentalem inquam,
quod videtur transcripsisse ab ipso Augustino
lib. 7. de Trinitate, ubi sic ait: unde manifestum
est Deum abusive substantiam vocari (prædi-
camentalem videlicet) vt nomine visitatori intelli-
gatur essentia, quod vere ac proprie dicitur, ita
vt fortasse solum Deum dici oporteat essen-
tiam, esse enim vere solus, quia incommunica-
bilis est.

18 Et 7. Confessionum cap. 11. Insuper inquit, cæ-
tera infra te, & vidi, nec omnino non esse, esse
quidem quoniam abs te sunt, non esse autem, quo-
niam id quod es non sunt, id enim vere est, quod
incommunicabiliter manet, ideoque Magister
sententiarum Augustini studiosissimus in 1. diff. 8.
ex dictis Augustini, & verbis illius colligit
prædicamenta artis dialecticæ Dei, naturæ mi-
nime convenire.

19 Quia vt ait Damascenus lib. 1. de fide, cap. 4.
Dei excellentia illimitata, & infinita perfectio
superat omnia, quæ nostra cognitione angustijs
prædicamentorum concluduntur, ideo autem
inquit impossibile est quidā essentia sua, ac na-
tura ipsa sic dicere, aut aliquo ordine rerum com-
prehendere, aptiusque est ex omnium rerum su-
bstantia, atque institutione orationem habere,
neque enim eorum quæ sunt, quidquam est, quod
quidem non ita accipiendum est quasi non sit:
sed quia supra omnia quæ sunt ipse sit, atque
adeo supra ipsum esse, quod idem repetit libro
primo eiusdem orthodoxæ fidei, cap. 8. dicens divinam
essentiam esse omnibus substantijs superemi-
nentem, & ab omni substantia exceptam.

SVBSECTIO I.

*Aliorum Patrum auctoritate firmatur
Conclusio.*

20 Divus Anselmus in monologio Deum à serie, &
tractatu prædicamentorum, his verbis exclu-
dit. Quomodo quis, inquit summam naturam
in aliarum substantiarum tractu contineri in-
telligit, quæ nec in plures substantias, se divi-
dit: nec in vnam cum aliqua alia per essentia

communicationem se colligit, sic ille; nec minus
clare Divus Fulbertus Cainotensis conclusio-
nem nostram hac verborum serie, & ordine ex-
pressit; illius immensa maiestatis naturam qui
terminis claudi, qui prædicamentis concludi,
qui aliquo ordine rerum comprehendi, aut cir-
cumscribi asseveret, indigne proculdubio de tam
infinito numine omnia sua potentia comprehen-
dente, omnia sua perfectione superante, sentiet,
sic ille.

Ad id quod omnia superat, inquit, Divus 21
Dionysius 7. de divinis nominibus, via, & ordine
pro virili parte, omnium detractio, & præ-
stantia, omniumque causa ascendimus, itaque in
omnibus Deus noscitur, & sine omnibus: scien-
tiaque Deus noscitur, & ignoratione, quare idem
Dionysius de mystica Theologia, cap. 7. de Deo ita
loquitur, profitemur, nec animum esse, nec men-
tem, nec visionem, aut opinionem vel ratio-
nem, vel mentis notionem habere, nec ratio-
nem esse, nec mentis perceptionem; quibus ver-
bis Deum ab omni ordine, serie, seu prædi-
camento creaturarum, quomodocunque expellit,
quod adeo verum est vt Cyrillus non solum præ-
dicamentum genus, & speciem: sed etiam diffe-
rentiam Deo neget, quia hæc inquit lib. 11. Te-
sauri in compositis tantum reperiuntur, Deus
autem simplicissimus est.

Mitto Eliam Cretensem in Nazianzeni ora- 22
tionem, & alios.

Solum hoc Sanctorum Patrum agmen claudam 23
Angelici Doctoris Divi Thomæ verborum robo-
re, & auctoritate, qui 1. p. quaest. 3. art. 5. non so-
lum tuetur hanc sententiam, (vt patet ex illis
verbis in corpore articuli. Respondeo dicendum
quod aliquid est in genere, hoc est in prædi-
camento vno modo simpliciter, & proprie, alio per
reductionem, neutro autem modo Deus est in ge-
nere) sed etiam tribus fortissimis rationi-
bus probat toto illo articulo: defendit etiam
hanc sententiam lib. 1. contra gentes, cap. 25. & lib.
de potentia, quaest. 6. & 7. quam sequuntur etiam
Bonaventura, Albertus Magnus, Scotus in 1. diff.
8. Suarez in Metaph. disp. 30. Vazq. 1. p. Alexan-
der Aletius, & alij.

SVBSECTIO II.

*Auctoritate Aristotelis firmatur nostra
Conclusio.*

DE auctoritate Philosophi non potest dubi- 24
tari primo, quia cap. de prædicamento sub-
stantia, tres proprietates tribuit rebus existentibus,
& collocatis in tali prædicamento, prima
est quam his verbis in fine capituli assignat Ari-
stoteles tanquam proprietatem cōiunctissimam,
& omnino inseparabilem à substantia, maxime
vero inquit substantia proprium hoc esse vide-
tur, idem inquam vnumque numero permanens
contrariorum esse susceptivum, quale nihil in
his quæ substantia non subeunt rationem pro-
ferre possit, quod vnum numero cum sit recipere
in se contraria possit, negotiumve idem numero
bonum, malumque dicatur, & homo quidam
vnus, & vitiosus atque studiosus.

Secunda proprietas ab Aristotele tributa sub- 25
stantia prædicamentali est quam his verbis as-
signat, substantia enim ipsa sui mutatione con-
trariorum

trariorum sunt susceptrices, si sit enim ex calido quidpiam frigidum mutatur sane, alteratur enim, ut patet, & similiter, si sit studiosum è vitio, quare saltem hoc quidem modo substantiæ proprium erit ipsam sui mutationem susceptricem, &c.

26 Tertia proprietas predicamenti substantiæ his Verbis assignatur ab Aristotele in medio capituli, omnia enim, inquit, quæ ab ijs prædicata sumuntur, aut de individuis, aut de speciebus prædicantur à prima, namque substantia prædicario nulla fit, secundarum vero substantiarum, species quidem de individuis prædicantur, genus autem, & de specie prædicatur, & de individuo, iam vero, & rationem primæ substantiæ, specierum, generumque suscipiunt, & species generis, quæcunque enim de prædicato dicuntur, ubi aperte ait omnia quæ in prædicamento esse, aut genera, aut species dici, etsi individua subiecta tamen generibus, & speciebus.

27 Ex his tribus proprietatibus sic argumentor. Aristoteles ait illud esse in prædicamento cui conveniunt tales proprietates, & è contra illud non collocari cui tales proprietates minime conveniunt: sed Deo secundum Aristotelem nulla ex ijs proprietatibus aut convenit aut convenire potest; ergo Deus in sententia Aristotelis non ponitur in prædicamento: maior, & consequentia sunt clara, minor sic probatur, & de prima proprietate sic demonstratur, quia contraria illa sunt vera, & realia accidentia: sed Deus ut docet Aristoteles 12. metaphysicæ, text. 41. nullis substantiarum accidentibus, nec ea potest in se recipere; ergo Deo non convenit prima illa proprietas requisita ad existendum in prædicamento. De secunda proprietate sic patet, quia ut patet ex Aristotele 9. metaphysicæ, text. 17. & 12. metaphysicæ, text. 8. & 3. Physicorum, text. 32. in æterno Deo non datur mutatio, quod demonstrat Aristoteles 8. Physicorum, & 12. metaphysicæ, ratione illa, quæ ibi à Philosophis adducitur, omne quod movetur ab alio movetur; supremum cælum movetur: ergo ab alio; vel ergo ille motor movetur etiam, & sic indigebit alio motore de quo iterum eadem redibit quæstio, cum ergo non possit in infinitum procedi, sistendum erit in primo motore omnino immobili, quem vocamus Deum, quam argumentationem, ut demonstratio fiat non de motu physico, sed metaphysico debemus intelligere; ergo Deo non convenit secunda proprietas mutabilitatis ex Aristotele. Quod autem tertia proprietas non conveniat Deo patet ex Aristotele, qui 12. metaphysicæ, 4. text. 17. & 3. Physicorum, text. 32. negat Deo ullomodo convenire potentiam tam physicam ut est materia, quam metaphysicam ut est genus: sed quod est in prædicamento, aut est ipsum genus, aut compositum ex genere ut species, aut individuum si in prædicamento collocatur, quia generi, & speciei subijcitur; ergo Deo non convenit tertia proprietas; ergo Deo nulla ex illis proprietatibus ex Aristotele convenit, assignatis his quæ in prædicamento collocantur, ex quo evidenter sequitur in sententia Aristotelis nullo modo Deum in prædicamento collocari.

SECTIO III.

Rationibus confirmatur nostra sententia.

Prima, quia Deus solum constituitur prædicatis transcendentibus, ita ut omnia prædicata superiora, quæ reperiuntur in illo, imbutantur in ultimis differentiis Dei: sed huiusmodi constitutum nullo modo potest collocari in prædicamento; ergo Deus in illo non collocatur.

Maiores est certa, quia omnia prædicata superiora Dei sunt ens, substantia, spirituale, vivens, intellectuale, completum: sed omnia hæc transcendent ultimas differentias Dei; ergo omnia prædicata superiora constitutiva Dei sunt transcendentia, ac proinde Deus solum constituitur prædicatis transcendentibus, &c. Maior est evidens, minor sic probatur, & de ente, substantia, & cæteris prout abstrahunt à completo, & incompleto sic probatur, nam differentia Dei ultima per quam distinguitur ab omni creatura est esse increatum; ergo necessario est ens, quia esse, & ens sunt synonyma: sed esse increatum non est accidens, cum sit constitutum infinitum, & perfectissimum substantiæ: ergo est substantia, quia talis differentia constituit Deum in esse omnino independentis ab alio, vel tanquam à causa, vel tanquam à subiecto: ergo ex vi talis independentiæ constituitur in esse entis per se infinite perfecti: sed ens per se infinite perfectum est substantia infinite perfecta: ergo talis differentia constituit Deum simplicissime in esse substantiæ: ergo ipsa differentia, quæ constituit Deum in tali esse est substantia perfectissima, quia quatenus talis differentia est ens increatum: sed ens increatum est ens per se omnino independentis, ac proinde substantia eminentissima: ergo.

Tunc sic, hæc differentia quatenus substantia perfectissima, est omnino immaterialis, nullamque corporis rationem concernens, ac proinde omnino purissima, & ab omni materiæ facis concrectione segregata, nullasque habens partes: ergo est spiritualis, & vivens intellectualiter, quia omnis substantia spiritualis est in gradu intellectuivo, ut videre est in Angelis, & anima rationali: sed quidquid est in gradu intellectuivo est vivens intellectuale: ergo differentia ultima Dei, quæ est esse increatum est substantia spiritualis vivens intellectualiter; ergo omnia prædicata superiora Dei prædicantur directe de ultima differentia Dei, scilicet de esse increato; ergo omnia illa prædicata transcendent ultimam differentiam Dei.

Quod autem ultimum prædicatum, scilicet completum transcendat ultimam differentiam Dei, sic demonstratur. Quia illa differentia quidquid sit, & quomodocumque sumatur, est ens increatum: unde ens omnino à se: sed huiusmodi est omnino illimitatum in suo esse, secundum omnem perfectionem: ergo infinite perfectum, ac proinde continens omnem perfectionem simpliciter simplicem in essendo: sed esse completum est perfectio simpliciter simplex, ac proinde formaliter attribuitur Deo; ergo inter infinitas perfectiones quas continet esse increatum differentia videlicet Dei habet hoc quod est esse completum; ergo ens, substantia, vivens, intellectuale, & completum.